

Vær varsom med Prestebukta

Av Per Erik Motrøen, innflytter til Sør-Varanger og Prestøya.
Trond Gaasland, leder for Naturvernforbundet i Sør-Varanger.

Hvorfor er engasjementet så stort for å bevare Prestebukta? Dette spørsmålet kan ha mange svar. Det kan være fordi beboere på Prestøya, for ikke å glemme de på Storhaugen og Langøra, ikke ønsker mer industri i byen. Eller fordi tungtransport inn og ut av industriområdet må gå forbi byens barneskole, eller gjennom sentrum. Det kan være fordi barn og unge på Prestøya må ta skolebuss fordi skoleveien er farlig. Eller fordi industriområdet lever opp til navnet på den gamle søppelfyllingen den ligger på, Skittippen. Engasjementet kan nok også skyldes at øya opplever et generasjonsskifte. Det er en ny generasjon med barnefamilier som ser verdien av å bo på øya. Eller fordi Prestebukta brukes til opplevelser i naturen for barn og voksne fra hele Kirkenes. Og, det kan være fordi naturverdiene i Prestebukta er for viktige til å mistes.

Nå er det omkamp. De som ønsker en gigantisk igjenfylling (100 000 kvadratmeter) og de som ikke ønsker igjenfylling. Ingen stor overraskelse at vi slutter oss til den siste gruppen. Det er mange årsaker til vår motstand mot igjenfylling. I en ingeniørrapport fra 2016 som utforsker muligheten for igjenfylling forteller, sitat: *I Multiconsults vurdering antas tiden for at fyllingen skal sette seg til minst 10 år på grunn av de dårlige grunnforholdene.* Det betyr rett og slett at Kirkenes får nok en menneskelaget steinørken som ikke gir noe snarlig næringsareal. Dersom det kommer på plass et nytt industriområde, kan dagens eksisterende industriområde på Skittippen litt etter litt bli et attraktivt sted for næring m.m.

Naturverdiene i Prestebukta er for store for å steines. Vi undres også på hvorfor Prestebukta ble lagt inn i kommunens arealplan i utgangspunktet. Etter grundig undersøkelse i merknader innsendt da arealplanen var på høring ble ikke Prestebukta nevnt av noen. Selv ikke beboere på Prestøya fikk med seg at Prestebukta skulle bli industriområde. Vi har kontaktet både Statsforvalteren og Fylkeskommunen for å få svar på hvorfor de ikke hadde noen merknader. Fylkeskommunen forteller at det de er usikker på hvorfor de ikke hadde levert høring på området. De takket for informasjon og fortalte at de nå venter på en konsekvensutredning. Konsekvensutredningen har kommet, og den viser til mange av de samme naturverdiene som vi også vil fortelle om.

Over til naturverdiene. I Prestebukta ligger det et sjeldent og truet brakkvannsdelta. Brakkvannsdelta i Norge er sjeldent nettopp fordi de ofte blir fylt igjen til fordel for mennesker. Miljødirektoratet fastslår at brakkvannsdelta på Prestøya er en svært viktig naturtype. Direktoratet forteller også at det trolig er et mangfold av bunndyr på mudderflatene i området. Mudderflatene får også verdi som viktig. Miljødirektoratet forteller også *at området bevares best hvis det ikke skjøttes eller påvirkes.* På Prestøyas landside mot bukta ligger det en gammel boreal lauvskog. Lauvskogen inneholder over ti registrerte arter men viktigst er den sjeldne skogblomsten Russearve. Miljødirektoratets råd til kommunen er at området ikke må reduseres. *Da vil lokaliteten gå tapt.*

Prestebukta har i tillegg til sine viktige naturtyper et rikt fugleliv. Først må vi nevne tragedien med Rødnebbternene som holdt til på den andre siden av moloen. Det som tidligere var kjent som småbåthavna er nå kjent som en steinrøys mellom Europris og Hurtigrutekaia. Dette var rødnebbternenes hekkeområde. Det ble sagt den gangen at rødnebbternene kunne finne andre hekkeområder. Hvor er rødnebbternene i dag? Det er det ingen som vet, men bestanden har blitt dramatisk redusert de siste ti årene. I Prestebukta blir det årlig observert hekkende ærfugl. Den rødlista ærfuglen er en av Prestebuktas faste fugler, men som rødnebbterna er bestanden dramatisk

reduisert de siste par årene. Andre arter i bukta som bør nevnes er den kritisk truede hettemåka, den sterkt truede krykkja og de rødlistede artene dvergmåke og tjeld. Ved utfylling av bukta kan vi oppleve at ærfugl blir like sjeldent i Kirkenes som rødnebbternene. Flere andre arter vil selvsagt også fortrennes.

Naturvernforbundet i Sør-Varanger tildelte Prestøya Ve og Vel Miljøprisen 2021 for sitt arbeid for nærmiljø, bomiljø og nær natur. Miljøhensyn er viktig for befolkningen og hensynet til miljø og naturmangfold må tas alvorlig.

Forslaget som skal behandles i kommunestyret er rett og slett ja til en fylling, som må ligge brakk i mange år. Eller ja til videre liv, opplevelser, viktige naturtyper og sårbare arter. Vi heier på de som ønsker å bevare bukta.